# Advies aan B&W

***Onderwerp***

Aanpak overlastgevende jeugdgroepen

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Datum** | 9 september 2019 | **Naam en telefoon** | Wies van der Zanden |
| **Afdeling** | SMM | **Portefeuillehouder** | Thijs van Kessel en Wobine Buijs-Glaudemans |

**Advies**

1. Het navolgende integraal af te wegen in de programmabegroting 2020-2023:
   a. Te blijven investeren in de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen
   b. Jeugdboa's in te zetten om overlast door jeugdgroepen te verminderen
   c. In de meerjarenbegroting € 173.000 per jaar op te nemen voor de inzet van jeugdboa's
   d. Daarnaast als gemeente de procesregie en coördinatie in de integrale aanpak van overlastgevende jeugdgroepen te blijven pakken volgens het 7-stappen model
   e. Eenmalig € 30.000 vrij te maken voor de verlenging van de inzet van straatcoaches voor een periode van 8 weken ten behoeve van de overdacht naar jeugdboa's

**Wat is de aanleiding voor dit advies?**

In oktober 2018 is door de portefeuillehouder Veiligheid en de portefeuillehouder Zorg, de opdracht 'Samenwerking en regie rondom jeugdgroepen' vastgesteld. In deze opdracht hebben we:

- Vanuit de gemeente de procesregie en coördinatie in de integrale aanpak van overlastgevende jeugdgroepen opgepakt volgens het 7-stappen model
- een pilot met straatcoaches gestart. Deze pilot is gestart op 1 november 2018 en eindigt op 31 december 2019. Doel van dit experiment is vooral om te leren, om daarna te kijken wat er op langere termijn nodig is.

In februari 2019 is door de gemeenteraad de motie 'Behoud straatcoaches in Oss' aangenomen, waarin het college o.a. is opgedragen om met een voorstel te komen voor een structurele inzet van de straatcoaches. Hierin staat onder andere dat 'inzet van de straatcoaches van groot belang blijft om de leefbaarheid van verschillende wijken te verbeteren en te behouden en dat het vertrouwen in een instantie die dicht bij de jongeren staat van groot belang is om de rust in de wijken terug te krijgen.'

Dit advies is gebaseerd op deze motie, de evaluatie van de opdracht en de uitwerking van drie scenario's om te blijven investeren in het verminderen van overlast door jeugdgroepen door middel van de huidige straatcoaches of een vergelijkbare inzet (zie de bijlagen).

**Wat is het probleem?**

In de gemeente Oss zijn naar schatting een tiental jeugdgroepen. Per jaar ontwikkelen gemiddeld 1 tot 2 groepen zich tot overlastgevende jeugdgroepen, waarbij acties vanuit de gemeente en samenwerkingspartners nodig zijn.

In Oss zetten wij en onze samenwerkingspartners niet structureel in op de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen:

- Binnen het gemeentelijk apparaat passen we voornamelijk ad hoc beleid toe en acteren we wanneer er problemen zijn. Er zijn geen medewerkers die zich specifiek richten op de procesregie en coördinatie in de integrale aanpak binnen de keten van overlastgevende jeugdgroepen, waarin ook aandacht is voor vroegsignalering en preventie;
- De politie richt zich voornamelijk op strafbare feiten gepleegd door jeugdigen. Bovendien is er na de reorganisatie bij de politie minder tijd geborgd voor jeugdagenten. De drie jeugdagenten hebben hier 1 dag per week per voor. Deze reageert tegelijkertijd op meldingen van de meldkamer. Hierdoor heeft de politie onvoldoende tijd om de jeugdgroepen in beeld te krijgen en een vertrouwensband op te bouwen met de jongeren, wat randvoorwaardelijk is voor een effectieve aanpak.
- Het aanpakken van overlastgevende jeugdgroepen, en het terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit, is niet specifiek benoemd als taak van het jongerenwerk (naast algemene preventieve taken). Het jongerenwerk heeft hierin ook de laatste jaren een terugtrekkende beweging gemaakt.

Hierdoor zien we twee hiaten:

1. Er is een ‘gat’ ontstaan tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Door dit ‘gat’ missen we ogen en oren op straat op het moment dat de jeugd zich daar bevindt en hebben jeugdgroepen de kans zich te ontwikkelen tot overlastgevende of soms zelfs tot criminele jeugdgroepen. Zo heeft er eind 2016 een jeugdgroep voor grote schade gezorgd. In 2018 heeft deze jeugdgroep opnieuw voor problemen gezorgd, waardoor we eind 2018 een deel van de Schadewijk hebben moeten aanmerken als veiligheidsrisicogebied.
2. We missen regie op en coördinatie van een integrale aanpak van overlastgevende jeugdgroepen, toegespitst op de groep, de personen en de gezinssystemen.

**Welk resultaat willen we bereiken?**

Op basis van de zorg voor openbare orde en veiligheid en de verantwoordelijkheden binnen het zorgdomein, valt de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

We moeten als gemeente bereid zijn om structureel te investeren om overlast door jeugdgroepen te verminderen en waar mogelijk te voorkomen en het veiligheidsgevoel te vergroten. Als we dit niet doen, ontstaat er opnieuw schade door (nieuwe) overlastgevende jeugdgroepen, klachten van inwoners, toenemende onveiligheidsgevoelens en een toename van criminele jongeren, die een aantrekkende werking hebben op kwetsbare jongeren.

Een garantie op veiligheid en het voorkomen van jeugdoverlast en – criminaliteit kunnen we in de huidige tijd en samenleving helaas niet geven. Jeugdgroepen ontstaan altijd. Aan ons is het de taak om dit tijdig te signaleren, aan te pakken en terug te dringen tot aanvaardbare proporties.

**Hoe kunnen we dit resultaat bereiken?**

Op basis van de evaluatie van de opdracht kunnen we concluderen, dat 'ogen en oren' op straat zorgen voor minder overlast door jeugdgroepen en een groter veiligheidsgevoel. Op basis van de uitwerking van een drietal scenario's, is het advies om jeugdboa's hiervoor in te zetten (scenario 2). Ook kunnen we op basis van de evaluatie van de opdracht concluderen dat we als gemeente de regierol op het proces en de coördinatie in de integrale aanpak van overlastgevende jeugdgroepen moeten blijven pakken.

**Welke argumenten zijn er voor dit advies?**

*1.1. Hierdoor verbetert de leefbaarheid in de buurt*

Overlastgevende jeugdgroepen hebben een negatieve invloed op de samenleving door de overlast en het gevoel van onveiligheid die zij veroorzaken. Investeren in de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen is noodzakelijk om overlast tegen te gaan en waar mogelijk te voorkomen en het gevoel van veiligheid van onze inwoners te vergroten.

*1.2. Dit is noodzakelijk om zoveel mogelijk te voorkomen dat leden van jeugdgroepen afglijden in de criminaliteit*

Uit onderzoek blijkt dat groepen en groepsdynamische processen een grote invloed hebben op jongeren. Ook als het gaat om het plegen van delicten. Zo'n 75 procent van de jeugdcriminaliteit wordt begaan in jeugdgroepen of komt voort uit groepsdynamische processen[1].

*2.1. De inzet van jeugdboa's levert naar verwachting de beste resultaten voor de lange termijn op*

Jeugdboa's zijn specifiek getraind op het gebied van jongeren en hun gedrag en groepsdynamische processen en kunnen we voor lange termijn inzetten. Hierdoor kunnen zij een blijvende vertrouwensband opbouwen met de jeugd(groepen), wat een voorwaarde is om overlast door jeugdgroepen te verminderen, jeugdoverlast en – criminaliteit waar mogelijk te voorkomen en jongeren te helpen in hun weg naar hulpverlening.

[1] Bron: Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, 15 januari 2019

*2.2. Met jeugdboa's hebben we de grootste kans op verbinding met het Osse netwerk*

Jeugdboa's zijn gemeentelijke functionarissen en daarmee direct aanstuurbaar. Doordat zij onderdeel zijn van het Osse netwerk, zullen zij zich hier sneller mee verbinden. Bovendien kan selectie van jeugdboa's plaatsvinden op basis van de Osse profielschets. Omdat zij werken voor de gemeente Oss kunnen zij maatwerk leveren wat past bij Oss (qua visie / werkwijze / methodiek ) en kunnen regie en uitvoering goed op elkaar worden afgestemd.

*2.3. De inzet van jeugdboa's is goedkoper dan blijvende inzet van de straatcoaches via Secutor of uitbreiding van de taken van het jongerenwerk*

Kosten voor het blijven inzetten van de straatcoaches zijn € 195.000 per jaar. Uitgaande van dezelfde uren-inzet als de straatcoaches, zijn de kosten voor jongerenwerkers € 229.000 en voor jeugdboa's €173.000.

*2.4. De huidige straatcoaches van Secutor hebben geen jongeren aangemeld bij hulpverlening / jongerenwerk en de betrokken samenwerkingspartners missen goede afstemming met de straatcoaches*

Het maken van de verbinding tussen zorg en veiligheid, was onderdeel van de opdracht van de straatcoaches van Secutor. Echter hebben de straatcoaches geen jongeren aangemeld bij hulpverlening / jongerenwerk en verbinding met samenwerkingspartners is moeizaam. De verwachting is dat jeugdboa's, die deel uitmaken van het Osse netwerk en direct aanstuurbaar zijn, dit meer kunnen doen.

*3.1. Hiermee kunnen we jeugdboa's inzetten*

Het bedrag van € 173.000 is gebaseerd op 2,6 FTE in schaal 7 met onregelmatigheidstoeslag (dit is een inschatting op basis van salariëring bij andere gemeenten). 2,6 FTE is gebaseerd op de uren-inzet van de huidige straatcoaches van Secutor.

*4.1. Hiermee nemen we onze verantwoordelijkheid binnen de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen*

Vanuit haar regierol, is de gemeente verantwoordelijk voor de gemeenschappelijke aanpak van overlastgevende jeugdgroepen. Dit houdt in dat de gemeente de verantwoordelijkheid heeft om de coördinatie van de meersporenaanpak van de groepen op zich te nemen en een aanpak voor jongeren te ontwikkelen en uit te voeren. We verwachten dat we de benodigde uren kunnen opvangen binnen de huidige formatie van team Veiligheid.

*6.1. We willen zorgen voor een warme overdracht tussen de straatcoaches en de jeugdboa's*

De vertrouwensband met de jeugd(groepen) is voorwaardelijk om overlast door jeugdgroepen te verminderen. Door de jeugdboa's in een periode van 8 weken samen op te laten trekken met de straatcoaches die al een vertrouwensband met de jeugd(groepen) hebben, zullen de jeugdboa's deze vertrouwensband sneller kunnen opbouwen. Bovendien kan er zo informatie-uitwisseling en kennisoverdracht plaatsvinden tussen de straatcoaches en de jeugdboa's.

**Wat zijn tegenargumenten of risico's?**

*2.1. Het slagen van het scenario met jeugdboa's, is afhankelijk van het aantrekken van geschikte mensen*

Om de kans op het aantrekken van geschikte jeugdboa's zo groot mogelijk te maken, is er in het scenario voor gekozen om de Jeugdboa's in schaal 7 te plaatsen. Dit is naar verwachting een salariëring waar geschoolde jeugdboa's met ervaring op reageren.

*2.2. De bezetting bij ziekte / vakantie kan een probleem zijn*

Omdat de jeugdboa's in duo's op straat zijn, kan het een uitdaging zijn om dit te regelen bij ziekte / vakantie. Optie is om dan duo's te vormen met huidige boa's of handhavers, wat de samenwerking en kennisdeling bevordert.

**Waar moeten we rekening mee houden?**

*a. Financiën*

Door structureel € 173.000 per jaar te reserveren voor de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen, dragen we bij aan het structureel verminderen van overlast door jeugdgroepen. Door eenmalig € 30.000 vrij te maken, kunnen de jeugdboa's gedurende een periode van 8 weken samen optrekken met de straatcoaches, zodat de jeugdboa's sneller de vertrouwensband met de jongeren kunnen opbouwen en zodat er informatie-uitwisseling en kennisoverdracht kan plaatsvinden.
Er is nog budget nodig om de jeugdboa's de beschikking te geven over een herkenbare auto.

*b. Communicatie*

De Adviesraad Sociaal Domein heeft aangegeven zeer positief te zijn over het voorstel.
Communicatie over het besluit is belangrijk voor verschillende doelgroepen. Belanghebbenden zoals BJG's, jongerenwerkers, politie, wijk- en dorpsraden, etc. informeren we via mail na het besluit van uw college.
In de lokale media heeft de pilot met straatcoaches veel aandacht gekregen. Informeren van de media over het besluit staat op de agenda van het persgesprek naar aanleiding van het raadsbesluit op 7 november 2019.

*c. Uitvoering*

Na het besluit stemmen we verder af met de partners die betrokken zijn in de uitvoering. Daarin nemen we de adviezen van de Adviesraad Sociaal Domein mee.

*d. Overlegd met*

Adviesraad Sociaal Domein
Carmen Willems, Bestuursadviseur Veiligheid
Marlies Vos, Teamleider Veiligheid
Merlijn Kurvers, programmanager Zorg en Welzijn
Patrick Pielaat, teamleider TOR/HOR
Peter Noten, afdelingshoofd beleid Mens en Maatschappij

Rene van Boekel, afdeling F&C
Thijs van Kessel, portefeuillehouder Zorg en welzijn
Willie Remmerswaal, regisseur SKO
Wilma Willemse, afdeling Communicatie

***Bijlagen***

Opdracht 'Samenwerking en regie rondom jeugdgroepen' (september 2018)
Evaluatie samenwerking en regie rondom jeugdgroepen (juli 2019)
Bijlage 6 evaluatie samenwerking en regie rondom jeugdgroepen (juli 2019)
Scenario's aanpak overlastgevende jeugdgroepen (juli 2019)
Aangenomen motie 'Behoud straatcoaches in Oss' (februari 2019)
Advies ASD Aanpak Overlastgevende jeugdgroepen (september 2019)

---

**Samenvatting**

Inwoners van Oss ervaren overlast van jeugd(groepen). Dit willen we op een goede en zorgvuldige manier aanpakken.
In oktober 2018 is de opdracht 'Samenwerking en regie rondom jeugdgroepen' vastgesteld. In deze opdracht hebben we vanuit de gemeente de procesregie opgepakt bij de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen en hebben we een pilot met straatcoaches gedaan. Op basis van de evaluatie van deze opdracht, en van de uitwerking van drie scenario's, stellen we de gemeenteraad voor om bij de Programmabegroting te besluiten om:

- Te blijven investeren in de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen;
- Jeugdboa's in te zetten om overlast door jeugdgroepen te verminderen;
- In de meerjarenbegroting € 173.000 per jaar op te nemen voor de inzet van jeugdboa's
- Als gemeente de regierol in de aanpak van overlastgevende jeugdgroepen te blijven pakken;
- Eenmalig € 30.000 vrij te maken voor de verlenging van de inzet van straatcoaches voor een periode van 8 weken ten behoeve van de overdacht naar jeugdboa's